

КОВТУНЕНКО

Юрій Володимирович
y.v.kovtunenکو@opu.ua

УДК 657

ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВА:
ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ТА
КЛАСИФІКАЦІЯ

ОГОЛЕНКО

Елеонора Вікторівна

EXPENSES OF THE ENTERPRISE:
ECONOMIC CONTENT AND
CLASSIFICATIONк. е. н., доцент кафедри
обліку, аналізу і аудиту,
Одеський національний
політехнічний університетмагістр, Одеський національний
політехнічний університет

У статті розглянуто економічний зміст та класифікація витрат підприємства. Розкрито економічну сутність витрат підприємства та надано групування витрат за класифікаційними ознаками.

В статье рассмотрены экономическое содержание и классификация расходов предприятия. Раскрыта экономическая сущность затрат предприятия и предоставлена группировка затрат по классификационным признакам.

In article the economic content and classification of expenses of the enterprise are considered. The economic essence of expenses of the enterprise is disclose and group of expenses on classification signs is provided.

Ключові слова: витрати, класифікація витрат, підприємство

Ключевые слова: затраты, классификация затрат, предприятие

Keywords: expenses, classification of expenses, enterprise

ВСТУП

Витрати у діяльності підприємства посідають одне із головних питань.

Як правило кожне підприємство ставить за мету отримання максимального можливого прибутку при мінімальних витратах. Діяльність підприємства завжди пов'язана з певними витратами матеріальних, трудових, інформаційних, грошових та інших ресурсів на виготовлення, зберігання, транспортування, сортування, пакування, фасування та реалізацію товарів.

Вивчення проблеми економічної сутності витрат виробництва і методології їх дослідження набуває все більшого значення в сучасних умовах господарювання, тому економічна сутність витрат розглядається в працях науковців [1].

Наявність різних точок зору на сутність витрат обумовлено різними підходами у поглядах на природу економічного буття взагалі, і виробничого процесу, зокрема.

МЕТА РОБОТИ полягає у визначенні сутності витрат як економічної категорії і їх класифікація.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою статті є наукові роботи, матеріали періодичних видань, ресурси Internet, нормативно-правові акти та методи структурно-логічного аналізу.

РЕЗУЛЬТАТИ

Витрати – це загальноекономічна категорія, що характеризує використання різних речовин і сил природи в процесі господарювання. Під економічними витратами розуміють «затрати втрачених

можливостей», тобто суму грошей, яку можна отримати при найбільш вигідному із усіх можливих альтернативних варіантів використання ресурсів. Таким чином, економічні витрати будь-якого ресурсу обраного для виробництва продукції дорівнюють його вартості при найкращому із усіх можливих варіантів використання. Поняття економічних витрат обумовлено обмеженістю ресурсів у порівнянні з кількістю варіантів їх використання. З бухгалтерської точки зору витрати – це тільки конкретні витрати ресурсів [2-3].

Проаналізувавши літературні джерела можна розглянути трактування даного поняття «витрати» різними науковцями (табл. 1).

В ході дослідження було виявлено, що вчені та автори розгумачили визначення «витрати» по різному, проте більшість науковців наголошує, що під цим поняттям слід розуміти використання трудових, матеріальних, фінансових та інших видів ресурсів в господарській діяльності суб'єктами господарювання.

Більшість авторів у своїх працях при розгляді витрат визначають їх як загальноекономічну категорію, що характеризує використання різних речовин і сил природи в процесі господарювання.

Щодо класифікації витрат виробництва, то в економічній теорії протягом довгого часу приділялася значна увага, але єдиної класифікації витрат, яка б задовольнила інформаційні потреби більшості користувачів, досі не існує.

Розглянемо групування витрат за економічними елементами (табл. 2).

Таблиця 1

Дослідження визначення поняття «витрати» [4-5]

Автор інформації	Визначення терміну
Д. Мідлтон	Витрати – це те, що потрібно віддати, щоб одержати бажане.
Р. Ентоні	Витрати – це представлена у грошовому виразі величина ресурсів, які використовуються з певною метою.
Ч.Г. Хорнгрен Дж. Форстер	Витрати – це спожиті ресурси або гроші, які необхідно заплатити за товар і послуги.
К. Шим Джей	Витрати – це показник в грошовому вираженні кількості ресурсів, використаних для досягнення певної цілі.
Хел Р. Веріан	Витрати – це всі використовувані фірмою фактори виробництва, оцінені за їх ринковою ціною.
В.В. Сопко	Витрати формують використані у процесі виробництва різні речовини та сили природи на виготовлення нового продукту праці.
Ф.Ф. Бутинець	Витратами називаються витрати у виробничому процесі й засобів виробництва для виготовлення продукції.
М.Г. Грещак, О.С. Коцюба	Витрати – це обсяг використаних ресурсів підприємства у грошовому вимірі для досягнення певної мети.
Ю.С. Цал-Цалко	Витратами визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.
Л.В. Нападівська	Зменшення економічної вигоди протягом звітного періоду або збільшення зобов'язань підприємства, що веде до зменшення капіталу.
О.В. Крушельницька	Витрати – грошова оцінка матеріальних і трудових ресурсів, що пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції, надання послуг.
К.Т. Кривенко, В.С. Савчук, О.О. Беляев	Витрати – грошове вираження використання виробничих ресурсів, у результаті якого здійснюється виробництво і реалізація продукції.
А.М. Турило, Ю.Б. Кравчук, А.А. Турило	Витрати – це вартісне вираження абсолютної величини застосовано-спожитих ресурсів, необхідних для здійснення ним поставленої мети.

Таблиця 2

Групування витрат за класифікаційними ознаками [6]

Ознака класифікації	Групування витрат
За способом перенесення вартості на продукцію	– Прямі витрати. – Непрямі витрати.
За видами продукції (робіт, послуг)	– Витрати на вироби. – Витрати на групи виробів. – Витрати на замовлення.
За економічним змістом (елементами витрат)	– Матеріальні витрати. – Витрати на оплату праці. – Відрахування на соціальні заходи. – Амортизація. – Інші витрати.
За місцем виникнення витрат	– Витрати виробництва. – Витрати цеху. – Витрати дільниці.
За календарними періодами	– Поточні витрати. – Одноразові витрати.
За функціями управління	– Виробничі витрати. – Невиробничі витрати.
В залежності від доцільності їх здійснення	– Продуктивні витрати. – Непродуктивні витрати.

Дані таблиці свідчать, що класифікація витрат здійснюється виходячи з певних цілей. Угрупування витрат за економічними елементами показує, що саме витрачено на виробництво продукції, яке співвідношення окремих елементів у загальній сумі витрат.

ВИСНОВКИ

Конкретні параметри класифікації й обліку витрат підприємства визначаються економічними, юридичними, організаційними, технологічними умовами, а також компетентністю керівників і, відповідно, їхніми потребами в управлінській інформації. Класифікація витрат дає змогу ефективно керувати витратами та вести чіткий їх облік та досягати поставленої мети діяльності підприємства. Однак, доцільність зниження витрат потребує обґрунтування. Знижувати витрати на виробництво постійно неможливо, оскільки це призведе до зниження якості продукції й ефективності виробництва в цілому, а як наслідок, до втрати ринків збуту продукції і банкрутства.

Список використаних джерел

1. Рябенко Г.М. Щодо економічної сутності витрат та їх класифікації / Г.М. Рябенко, Ю.С. Резніченко // Інноваційна економіка. – 2013. – №. 6. – С. 319-321.

2. Дашкевич О.Ю. Класифікація витрат виробництва плодоовочевої консервної продукції / О.Ю. Дашкевич // Зб. наук. праць Нац. ун-ту держ. податкової служби України. – 2011. – №. 1. – С. 110-124.

3. Ковтуненко Ю.В. Аналіз структури витрат промислового підприємства / Ю.В. Ковтуненко, А.В. Крисенко, О.В. Амурова // Праці ОНПУ: Наук. та наук.-виробн. зб. – Одеса, 2014. – Вип. 2(44). – С.202–207

4. Ковтуненко Ю.В. Порівняльний аналіз теоретичного визначення поняття витрат / Ю.В. Ковтуненко, А.С. Суховєєва // Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту». – Одеса: ОНПУ, 2017. – С.4-6.

5. Радченко К.М. Сутність витрат як економічної категорії та їх місце в системі управління підприємством / К.М. Радченко / Вісник ХНТУСГ: Ек. науки. Вип. 105. – Харків. – 2010. – №. 4. – С. 288-301

6. Шацкова Л. Особливості класифікації витрат інноваційної діяльності підприємства / Л. Шацкова // Стан та перспективи розвитку обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю в умовах євроінтеграційних процесів: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції, м. Чернівці, 26-27 листопада 2015 р. – Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2015.– С. 112-115.